

АТА-АНАЛАРДЫҢ №3-ЖИНАЛЫСЫ

Жас тобы: «Күншуақ» кіші жас тобы

Оқу жылы: 2025-2026

Өткізу формасы: педагогикалық идеялар жәрмеңкесі.

Өткізілген күні: 13.03.2026 ж.

Өткізілген орны: «Күншуақ» тобының бөлмесі

Жиналысқа қатысқандар саны: 8 адам.

Жиналыстың тақырыбы: «Баланың ұсақ моторикасы және оның сөйлеумен байланысы».

Мақсаты: ата-аналарда ғылыми негізделген, сонымен бірге сөйлеу және қолдың ұсақ моторикасын дамыту процестеріне практикалық көзқарас қалыптастыру.

Міндеттер:

балалардың сөйлеуін дамыту үшін қолдың ұсақ моторикасы бойынша ойындардың рөлі туралы ата-аналардың түсініктерін қалыптастыру;

баланың қолының ұсақ моторикасының дамуы мен сөйлеуінің өзара байланысын көрсету;

бала үшін қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған ойындар мен жаттығулардың жеке алгоритмін әзірлеуге жаттықтыру;

ата-аналардың психологиялық, педагогикалық құзыреттілігін дамыту.

Алдын ала жұмыс: қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған ойындар мен жаттығулар туралы ақпараттық айлық (әр ойын туралы ақпарат, жаттығу Instagram парақшасында, қабылдау бөлмесінде орналастырылады).

ЖОСПАР

Кіріспе бөлім

Сәлемдесу шеңбері.

Алдыңғы ата-аналар жиналысының шешімдерін орындау туралы.

Негізгі бөлім

1. Баланың ұсақ моторикасы және оның сөйлеумен байланысы.

Жауапты: Муина Р.С.

2. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған ойындар мен жаттығулар жәрменкесі.

Жауаптылар: Тулепбергенова А.Т.

3. «Менің баламины қолының ұсақ моторикасы және сөйлеуін дамытудың ойын бағдары» практикалық тапсырмасы. Жауапты: тәрбиешінің Орымбай А.А.

«Әртүрлі».

Шешімдер қабылдау.

БАРЫСЫ

Кіріспе бөлім.

Сәлемдесу шеңбері.

Бақыт толы шеңберге,
Шаттық толы шеңберге,
Қол ұстасып келдік біз,
Жан достармыз енді біз.

Негізгі бөлім

1. Баланың ұсақ моторикасы және оның сөйлеумен байланысы.

Ерте балалық шақ балалардың ерекшеліктері және қажеттіліктерімен бірге жүретін және ата-аналар, педагогтердің мұқият күтім жасауын, оқытуын және қолдауын қажет ететін сөйлеуді дамытудың маңызды кезеңі болып саналады.

Сөйлеуді дамытудың негізгі мақсаты – оны әр жас кезеңі үшін белгіленген нормаға жеткізу, дегенмен балалардың сөйлеу деңгейіндегі жеке айырмашылықтар өте үлкен болуы мүмкін.

Психологтер, педагогтер, лингвистердің зерттеулері (Л.С.Выготский, С.Л. Рубинштейн, Д.Б. Эльконин, А.В. Запорожец, А.А. Леонтьев, Л.В.Щерба, А.А. Пешковский, А.Н. Гвоздев, В.В. Виноградов, Е.И.Тихеева, Е.А. Флерица, Ф.А. Сохин, Л.А. Пенъевская, А.М. Леушина, О.И.Соловьева, М.М. Коница) мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеуін дамыту мәселелерін шешуге кешенді көзқарастың алғышарттарын жасады. Ұсақ моториканың дамуы сөйлеудің толыққанды дамуымен тікелей байланысты, өйткені моторика мен сөйлеуге жауап беретін ми орталықтары жақын орналасқан. Саусақтардың моторлық импульстері «сөйлеу» аймақтарының қалыптасуына әсер етеді және баланың ми қыртысына оң әсерін береді.

Қолдың ұсақ моторикасына арналған ойындар мен жаттығулар, саусақтар мен қолдардың қимылдарын жаттықтыру баланың сөйлеуінің дамуын ынталандыратын, артикуляциялық қозғалыстарды жақсартуға ықпал ететін, ырғақ сезімін және қимылдарды үйлестіруді жақсартатын маңызды фактор.

Бұдан басқа қолдың ұсақ моторикасын дамыту бойынша жұмыс ми қыртысының жұмысын жақсартатын және баланың ойлауын ынталандыратын құрал болып саналады.

Л.С. Выготский ойлау мен сөйлеудің өзара байланысына назар аударды. Оның пікірінше, сөз – дыбыс пен мағынаның бірлігі, ол жалпы сөйлеу ойлауына тән барлық негізгі қасиеттерді қамтиды. Е.И. Тихеева сөйлеудің барлық түрлері мен көріністерін меңгеру аламының ақыл-ой дамуының құралын меңгеру екенін айтты. Оның пікірінше, балабақшада балалардың сөйлеуін дұрыс және белсенді дамыту үшін арнайы педагогикалық және дидактикалық орта құрылуы керек. Сөйлеу мен тілді оқытудың негізі – педагогке әр жас тобындағы балалармен дәйекті және жүйелі жұмыс істеуге мүмкіндік беретін жоспар-бағдарламасы.

Ересек аламының іс-әрекетіндегі басты шарт – баланы дамытудың жүйесін, бағдарламасын әзірлеу.

Қолдың ұсақ моторикасын дамыту бойынша іс-әрекет түрлері.

- Сылау және өзін-өзі сылау (самомассаж) жасау. Бұлшықет тонусын қалыпқа келтіру.
- Саусақ гимнастикасы. Қозғалыс пен визуалды-моторлық үйлестіруді байланыстыратын саусақтардың үйлестіруін дамыту.
- Сенсомоторлы ойындар (матрешкалар, пирамидалар, қосымша паракты жақтаулар және т.б.).
- Мүсіндеу. Ермексазды, қамырды және сазды илеу; шымшып алу, есу, жаю. Қол күшін дамыту.
- Резеңке ойыншықтармен ойындар. Қол күшін дамыту.
- Аппликация. Қол саусақтарының қол-көз координациясын дамыту.
- Қарындаштар, бояулар және маркерлермен сурет салу. Қолды үйлестіруді дамыту.
- Штрихтеу, трафаретпен, үлгі бойынша сурет салу. Қолды үйлестіруді дамыту.
- Бау байлау, бантиктерді байлау және шешу, түймелерді түймелеу және ағыту. Үйлестіруді, қол күшін дамыту.

2. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған ойындар мен жаттығулар жәрмеңкесі.

Міндеттер: ата-аналарды қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған ойындарды тану процесіне, өзара пікір алмасу процесіне тарту, тбасы жағдайында ойындар өткізудің маңыздылығын түсіну үшін жағдай жасау.

* Әр ойын немесе жаттығу мөлшері А4 (А5) парағындай бірнеше аана түрлі түсті карталар түрінде жасалуы мүмкін.

– Құрметті ата-аналар! Қазір біз қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған ойындар мен жаттығулар жәрмеңкесін бастаймыз.

Біз барлық ойындар мен жаттығуларды сөрелерге қоямыз.

Әр ойын және жаттығумен өз бетіңізше танысуыңызды сұраймыз, ішінен өзіңізге ұнататынын ойнап көріңіз, Сіздің балаларыңызға қайсы кызықты болатынын шешіңіз.

Әр ойында бағасы көрінеді. Ойынның бірін іс-жүзінде ойнап көргеніңіз Сіздің оны сатып алатыныңызды білдіреді.

Сіз кез келген ата-аналармен кез келген үстелдің басына бірігіп, ойынның артықшылықтарын талқылай аласыздар, бұдан басқа Сіз осы ойынның кызықты және пайдалы жақтары туралы айтып, ойынды қайтадан «сатып» аласыз.

2.1. Қыстырғыштармен ойындар.

Түрлі түсті киім қыстырғыштар – сәбилер үшін тамаша ойыншық.

Тапсырма: балаға қыстырғыштарды бас бармақ және сұқ саусақпен, содан кейін бас бармақ және ортанғы саусақпен ұстап ашуды үйрету.

Баланы қызықтыру үшін келесі ойындарды қолданыңыз:

1. «**Киім қыстырғыштардан моншақтар**». Ереже: әр қыстырғышты алдыңғысына қыстырып тізбектеу.
2. «**Гүл салынған құмыра**». Ереже: түрлі түсті қыстырғыштарды пластик стақанның, құмыраның, ойыншық шелектің ернеуіне қыстыру.
3. «**Орамалдарды іліп қой**». Ереже: баланың көз деңгейінің бойына жіп тартып қою. Кірді жіпке тізіп жайып, бәрін қыстырғыштармен қыстыру.
4. «**Қоршау**». Ереже: қыстырғыштарды бір-бірінің артынан сызғышқа бекітіп, қоршау жасап шығу.
5. «**Жетіспейтін бөліктерді бекіту**». Ереже: әртүрлі кескіндер мен пішіндердің трафареттеріне қыстырғыштарды бекіту; мысалы, ұшаққа қанаттарын, гүлге жапырақтарын, күнге сәулелерін, қоңыздың денесіне аяқтарын, адамның қолдары мен аяқтарын, қыздың шашына бантиктерін.

2.2. Саусақ жаттығуы.

Торғай, торғай, торғайсың

Жақын келіп қонғайсың.

Жем шашайын, тойып ал

Қарның ашып қалмасын!

(Педагог саусақтарын қимылдатып тұрады, балалар қайталайды.)

1. «Әлди-әлди» саусақ гимнастикасы.

Балалар санамақты педагогтің соңынан қайталайды және әуен ырғағына сай қимылдайды. Саусақтарды кезегімен ашып отырады.

Бас бармақ – атам,

Балая үйрек – әжем.

Ортая терек – әкем.

Шылдыр шүмек – аням.

Кішкентай бөбек – мен.

2. Мәссаж добымен саусақ гимнастикасы.

Саусақтардың қимылы таяқтың қимылына сәйкес болады.

Алақанды ашамыз.

Допты ортаға саламыз.

Оңға, солға жаямыз.

Домалақ доп аламыз.

3. Саусақ гимнастикасы.

Бала, бала, балақан,

Кәне, қайсы алақан.

Саусақтарың әйбәт,

Былай, былай ойнат.

(Саусақтарын ары-бері айналдырады.)

2.3. Бау байлайтын ойындар.

1. «Бәтіңкенің бауын байла».

2. «Шыршаны гирляндамен безендір».

3. «Түймені тігіп қой».

4. «Кейіпкердің киімін кигіз».

5. «Фигураның шеттерін тігіп шық».

Ата-аналар балалармен тығыз картон, пластик нобайларды қолдана отырып, бір ойыннан жасай алады.

2.4. Қосымша парақты ойындар.

Қосымша парақты жақтауларды алғаш рет Мария Монтессори ойлап тапты. Ойын жүргізудің негізі – балалардың нысаны мен өлшемі бойынша заттарды тандауға деген ұмтылысы мен қабілеті. «Ағаштың жапырақтары», «Саңырауқұлақтар», «Көкөністер», «Жемістер», «Көбелектер», «Балықтар», «Құстар», «Жануарлар», «Үй жануарлары», «Геометриялық фигуралар».

Қосымша парақты сурет – қиылған бөліктері бар сурет. Балалардың міндеті – жетіспейтін бөліктерді табу және біртұтас кескін жасау үшін өз орындарына салып қою. Балалар неғұрлым үлкен болса, суреттің бөліктері соғұрлым ұсақтау болады.

- 2.5. Матрешкалармен ойындар.
- 2.6. Пирамидалармен ойындар.
- 2.7. Мүсіндеу.
- 2.8. Аппликация.
- 2.9. Сурет салу – дайын сұлбаларды штрихтеу.
- 2.10. Әртүрлі сызықтарды, тұйық пішіндердің суретін салу.
- 2.11. Жармалармен ойындар.

3. «Менің баламның қолының ұсақ моторикасын дамыту бойынша ойын бағдары» практикалық тапсырмасы.

— Құрметті ата-ана, біз сізге қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған бірқатар ойындарды қарастыруды ұсынамыз, ойындарды тандау арқылы баланың бір айға арналған Жеке даму бағдарын құруды ұсынамыз. Баланың мүмкіндіктерін, уақыт, сіз қамтамасыз ете алатын қауіпсіздік мәселелерін ескеріңіз.

Менің баламның қолының ұсақ моторикасын дамыту бойынша наурыз айына арналған іс-әрекеттер бағдары

	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
1-апта					
2-апта					
3-апта					
4-апта					

Ата-аналар баламен қолдың ұсақ моторикасын дамыту, яғни сөйлеуді дамыту бойынша ойын іс-әрекеттерінің бағдарларын толтырғаннан кейін, кейбір ниет білдірушілерге (уақыт жетсе) бағдарлардың нұсқаларын айтуға, неге дәл осындай бағдарлар құрылғанын түсіндіру ұсынылады.

Мысалы:

	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Сейсенбі	Жұма
1-апта	«Көкөністер», «Жемістер» қосымша парақты ойындар.	«Қоян» саусақ жаттығуы.	«Алма» мүсіндеу.	Пирамидалармен ойындар.	«Гүлі бар құмыра» қыстырғыш армен ойындар.
2-апта	«Қоршау» қыстырғыштар мен ойындар.	Аппликация (жапсырма).	«Саусақтар оянды».	«Бәтіңкенің бауын байла» бау байлау ойыны.	Түрлі сызықтарды салу.
3-апта	«Күн» саусақ гимнастикасы.	«Геометриялық фигуралар»	Тұйық пішіндердің	Жармамен ойындар.	«Жетіспейтін бөлшектерді

		қосымша парақты ойындар.	суретін салу.		орнат» қыстырғыштар мен ойын.
4-апта	«Шұбар тауық» саусақ гимнастикасы.	Матрешкаларме н ойындар.	«Кейіпкердің киімін кигіз» бау байл ау ойыны.	«Орамалдарды іл» қыстырғыштарм ен ойындар.	Аппликация (жапсырма).

Әртүрлі.

Шешімдер қабылдау.

Әдебиеттер

1. Белая А.Е., В.И. Мирясова. Пальчиковые игры для развития речи дошкольников, М., Лист, 2000. – 48 с.
2. Монтессори М. Помоги мне это сделать самому /Серия «Педагогика детства». Сост. М.В. Богуславский, – М.: ИД» Карапуз», 2002.
3. Ушакова О.С, Струнина Е.М. Методика развития речи детей дошкольного возраста: учебно-методическое пособие для воспитателей дошкольных образовательных учреждений. – М.: Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 2004.